Kanuni Ya Mwendo

Watu na Mazingira Hustawi Wakati...

© FLORIAN LEDOUX /MASHINDANO YA PICHA YA TNC YA 2019 *Mwonekano wa angani wa watu wanaofurahia kayaki katika mandhari safi na ya kupendeza ya Antaktika.*

Meza ya Yaliyomo

Ujumbe kutoka kwa Mkurugenzi Mkuu Mtendaji wetu kuhusu Kanuni ya Maadili ya Shirika la The Nature Conservancy 1

Maneno Machache kutoka kwa Timu Yetu ya Maadili na Uzingatiaji 2

WATU NA MAZINGIRA HUSTAWI WAKATI TUNAPO...

Tunapojitolea kwa Maadili Yetu 3

Elewa Matarajio na Wajibu Wetu 3

KUHESHIMIANA

Tunapofanya kazi Kitaaluma na kuwa na Heshima 4

Tunapojitolea kwa Utofauti Tunapotenda kwa Haki na Tunapozingatia Tofauti Zetu 5

Tunaposhiriki katika Mazungumzo Bora 6

KUHESHIMU ULIMWENGU

Tunapoheshimu Jamii Zote 7

Tunapoheshimu na Kuunga mkono Uendelezaji wa Haki za Binadamu 8

Tunapohakikisha Uendelevu katika Kazi Yetu 9

KUTENDA KWA UADILIFU

Tunapofuata Sheria na Kanuni Zinazohusika na Kuepuka Ulaghai, Wizi na Ufisadi 10

Tunapotoa na Kukubali Zawadi, Milo na Burudani kwa Uadilifu 11

Tunapotenda kama Wasimamizi Wazuri wa Ufadhili Wote na Pesa za Wafadhili 12

Tunapokuwa Salama na Kuwaweka Watu Wengine Salama 13

Tunapoepuka Migongano ya Maslahi 14

KULINDA SIFA ZETU

Tunapokuwa waangalifu katika Mitandao ya Kijamii na Taarifa za Umma Zinazohusiana na TNC 15

Tunapodumisha Hadhi Yetu ya Kutoa Msaada 16

Tunapoweka Habari ya Siri kuwa Salama na Kuheshimu Faragha 17

Tunapolinda Mali ya Uvumbuzi 18

Tunapolinda Mali za TNC na Kutumia Mifumo ya Habari kwa Uwajibikaji 19

KUJITOLEA KWETU

Je, jambo gani hutokea nikiwasilisha ripoti? 20

Je, jambo gani hutokea mtu akilipiza kisasi dhidi ya mfanyakazi kwa sababu alitoa ripoti? 20

© **DARRELL BODNAR** *wa Nature huko New Hampshire, Marekani.*

© ALEX SNYDER/TNC *Taswira ya Jennifer Morris, Afisa Mtendaji Mkuu wa The Nature Conservancy.*

UJUMBE KUTOKA KWA

Mkurugenzi Mkuu Mtendaji wetu kuhusu Kanuni ya Maadili ya Shirika la The Nature Conservancy

Kila siku tunaendelea kushuhudia mapambano ya sayari yetu dhidi ya nguvu za mabadiliko ya hali ya hewa na upotezaji wa bayoanuwai—na jambo hili linahatarisha mifumo ya ikolojia, jamii, na riziki yetu. Pia tunaona jinsi vitendo vya ukosefu wa haki katika jamii, ukosefu wa usawa, na vurugu vinavyochangia katika mapambano haya.

Tunapopitia nyakati hizi ngumu, ni muhimu kuhakikisha kwamba tunazingatia maadili yetu na tunawatendea watu kwa utu na heshima.

Tangu 1951, TNC imeshirikiana na wanasayansi, jamii, mashirika yasiyo ya faida, na viongozi kutoka kwa serikali na sekta ili kulinda ardhi na maji ambayo maisha yote hutegemea.

Leo sisi ni shirika la kimataifa lenye wafanyakazi, watu wanaojitolea, na wasaidizi wengi tofauti kutoka kote duniani. Watu hawa waliojitolea wana jukumu muhimu katika kusaidia TNC kufikia dhamira yetu muhimu ya kulinda ardhi na maji ambayo maisha yote hutegemea.

Ushirikiano ndio kigezo chetu kikuu cha kuleta maendeleo ya kudumu katika sayari yetu—lakini ili tushirikiane vyema, ni lazima kwanza tuaminiane. Ni jukumu la TNC kuhakikisha kuwa tunaunda mazingira salama na yanayojumuisha watu wote kazini, ambapo wanatimu wetu wote wanaweza kustawi na kushirikiana ipasavyo na washirika wetu.

Kanuni yetu ya Maadili ni zana ya kujenga uaminifu. Kanuni hii inaongoza vitendo na maamuzi ili kuhakikisha kwamba sote tunatendeana kwa heshima, haki na uadilifu bila lawama. Jambo muhimu ni kwamba, kanuni hii ni nyongeza ya maadili kuu ya TNC na inatoa mifano wazi ya jinsi tunavyoweza kuzingatia maadili hayo kila siku. Pia inatupa mfumo wa kuwawajibisha watu kwa njia bora na ya usawa.

Ninaamini jamii ya TNC—ninaamini kwamba tunaunda njia endelevu zaidi na maisha mema ya siku zijazo kwa ajili ya sayari yetu tunayoishiriki. Kwa kutumia Kanuni hii ya Maadili kama mwongozo wetu, kwa pamoja tunaweza kuunda ulimwengu ambapo watu na maumbile yanastawi.

Kwa dhati,

Jennifer Morris
Mkurugenzi Mkuu Mtendaji

MANENO MACHACHE KUTOKA KWA

Timu Yetu ya Maadili na Uzingatiaji

Ili tutimize dhamira yetu ya kuhifadhi ardhi na maji ambayo maisha yote hutegemea tunahitaji kuwa na uadilifu katika shughuli zetu zote - kila siku na kila mahali tunapoendesha shughuli zetu. Tunajitolea kuzingatia viwango vya juu zaidi vya maadili na taaluma katika vitendo vyetu vyote. Kwa kufanya hivyo, tunawajibika kwa dhamira yetu, kwa kila mmoja wetu, wafadhili wetu na washirika wetu wote, na tunakuza utamaduni wetu wa maadili.

Tunajua kwamba wakati mwingine ni vigumu kujua jinsi ya kutenda kwa uadilifu. Kanuni hii ni mwongozo wa kukusaidia kufanya maamuzi ya kimaadili na kuwajibika wenyewe kwa wenyewe. Tafuta viungo vya kuvinjari haraka sehemu za Kanuni yetu juu ya ukurasa wa Kanuni na aikoni zilizo chini katika upande wa kushoto zinazokuongoza kwenye nyenzo za ziada kuhusu mada, kama vile sera, SOP, mwongozo wa haraka, au ukurasa wa CONNECT.

Timu yetu ya Maadili na Uzingatiaji pia ni raslimali ya kukusaidia kukabiliana na hali ngumu na matatizo ya kimaadili yanayoweza kutokea katika kazi yetu. Sisi sote tuna jukumu la kupaza sauti ikiwa jambo fulani haliko sawa au ikiwa tuna wasiwasi kuhusu utovu wa nidhamu. Tunajua kwamba mtu anahitaji kuwa na ujasiri ili apaze sauti. TNC haitaruhusu ulipizaji kisasi dhidi ya watu wanaouliza maswali au wanaibua wasiwasi kuhusu kitendo kinachoweza kuwa utovu wa nidhamu. Unaweza Kuuliza Swali au Kuripoti Wasiwasi kupitia ukurasa wetu wa usaidizi, **www.nature.org/tnchelpline**, au **uwasiliane nasi moja kwa moja**. Tafuta kiungo cha Nambari ya Usaidizi ya TNC kwenye sehemu ya juu iliyo upande wa kushoto wa kurasa za Kanuni.

Ingawa sisi sote tunapaswa kuunda na kudumisha utamaduni wa maadili, tunajua kwamba tunahitaji viongozi wenye maadili ili wakuze utamaduni wa maadili. Viongozi wetu wana wajibu wa:

- Kufanya maamuzi na kutenda kwa kuzingatia maadili na Kanuni yetu ya Maadili.
- Kuwa na sera wazi na kukuza uhusiano kati ya wafanyakazi wanaowahudumia.
- Kupata mwongozo kutoka kwa idara ya Maadili na Utiifu inapohitajika.
- Kuwasifu wafanyakazi wenye tabia yenye maadili ya kuigwa na kuwaadhibu wafanyakazi wasiofanya hivyo.
- Kuchunguza na kusaidia kuzuia ulipizaji kisasi. Kuhakikisha kwamba wafanyakazi wanakamilisha mafunzo yanayohitajika na kuwahimiza wajifunze.

Asante kwa kujitolea kwako kwa Kanuni yetu ya Maadili.

Watu na Maumbile Hustawi...

TUNAPOJITOLEA *kwa Maadili Yetu*

- TUNAPOKUWA NA UADILIFU BILA LAWAMA
- TUNAPOHESHIMU WATU, JAMII NA TAMADUNI
- KUJITOLEA KUZINGATIA UTOFAUTI
- SHIRIKA MOJA LA UHIFADHI
- MATOKEO YANAYOONEKANA, YANAYODUMU

Maadili yetu hupea shirika letu sifa fulani na huamua jinsi tunavyoendesha shughuli zetu kama watu. Yanatutia moyo wa kufanya mambo sahihi na kutendea wenzetu mema. Kanuni hii imeundwa ili kutoa mwongozo tunapofanya kazi yetu ya kila siku kwa niaba ya Shirika la The Nature Conservancy (TNC) huku tukizingatia Maadili Yetu. Haitoi taarifa mahususi kuhusu Sera na Taratibu zetu zote za Kawaida za Uendeshaji (SOP) wala sheria na kanuni ambazo ni lazima tuzingatie; badala yake inatoa matarajio kuhusu tabia ya kimaadili yanayotuhusu sisi sote katika kipindi cha kufanya kazi yetu katika TNC. Maadili Yetu na sheria ambazo sisi sote tunahitaji kuzingatia pia zinaonyeshwa katika Sera na SOP za TNC.

ELEWA *Matarajio na Wajibu Wetu*

Kanuni hii inatumika duniani kote na wafanyakazi wote wa TNC. Pia inahusu wanachama wa bodi, wadhamini, wafadhili na watu wanaojitolea katika mipango, vitengo vya biashara na mashirika yote ya TNC wakati wa kufanya kazi katika au kushirikiana na TNC. Kila mtu anayetenda kwa niaba ya TNC lazima atii Kanuni hii, pamoja na sheria, kanuni na Sera za TNC na SOP zote zinazohusika. Tunatarajia wahusika wengine na washirika tunaofanya nao biashara waendeshe shughuli zao kwa njia zinazolingana na Kanuni zetu. Sera na maadili yetu zinatulinda zaidi kuliko sheria na desturi zilizo katika nchi fulani. Katika hali hizo, sisi tunaofanyia kazi TNC au tunaoshirikiana na TNC tutazingatiwa kwa viwango vya juu vilivyowekwa katika Kanuni hii.

> **!** ***Kanuni hii inatumika kwetu sisi sote. Ni muhimu kwa kila mtu, na tunapopata ukiukaji, kila mtu anawajibika.***

© IAN SHIVE *Taswira ya Sam 'Ohukani'ōhi' Gon III, Mwanasayansi Mwandamizi na Mshauri wa Utamaduni wa Nature Conservancy, Programu ya Hawai'i, Njia ya Maporomoko ya Maunawili, O'ahu, Hawai'i, Marekani.*

© **JEROD FOSTER** *Wafanyakazi wa Conservancy Sonia Najera na Aaron Tjelmeland wakipitia mipango ya uhifadhi. Hifadhi ya Mto Brazos ina ekari 176 na inapatikana katika Kaunti ya Brazoria, Texas, Marekani pembeni mwa mto. Mradi wa Mto Bottomlands-Brazos Columbia unalenga kuwaleta pamoja wabia wa umma na wa kibinafsi ili kuhifadhi mto huo na viumbehai tele vilivyomo.*

Kuheshimiana

WATU NA MAUMBILE HUSTAWI...

TUNAPOFANYA *kazi Kitaaluma na kuwa na Heshima*

Katika TNC, tunaelewa kuwa jinsi tunavyotenda hufanikisha dhamira yetu. Tunafanya kazi yetu nzuri zaidi tunapotendeana kwa heshima. TNC haitaruhusu tabia isiyo ya kitaalamu, kusumbuliwa, uchokozi au unyanyasaji katika sehemu zetu za kazi—bila kujali tulipo au kazi yetu katika shirika. Matarajio hayo yanahusu matukio, ziara za kijamii, kazi za shambani na shughuli zingine, kama vile mitandao ya kijamii, ambapo tunaweza kuhusika kwa niaba ya TNC.

KATIKA TNC, ...

Tunatendea kila mtu kwa ***uangalifu, kitaaluma na kwa heshima.***

Tunachunguza tabia isiyofaa na tukiona tabia ***hiyo tunaisema.***

Tunafikiria jinsi matendo yetu yanavyoathiri watu wengine na tunajifunza ***kutambua*** na ***kuvuruga*** mapendeleo yanayohusiana na dhana potofu kuhusu tofauti zetu.

KWA MATUMIZI YA NDANI

SERA NA TARATIBU | RASILIMALI | ZANA ZA KUSAIDIA KAZI

MAADILI TUNAYOZINGATIA

Bila kujali mahali tulipo, mambo tunayoamini au mchango wetu kwa TNC, sisi sote tunastahili kutendewa kwa wema na kuonyeshwa kwamba tunajaliwa. Kutoheshimiana, uchokozi, na vitisho haviruhusiwi hapa.

MTAZAMO WA KARIBU

TNC imejitolea kuwa mahali pa kazi ambapo kila mtu anatendewa kwa utu, uungwana na heshima. Tunaonyesha kutokubaliana kwa njia inayofaa na tunatenganisha mawazo kutoka kwa utambulisho. Tunasifu watu wanaostahili sifa. Tunaruhusu kila mtu ajifunze kutokana na makosa. Tabia isiyo ya kitaalamu na isiyo na heshima inaweza kuvuruga mahali petu pa kazi, kuingilia kati kufikia dhamira yetu na kuathiri afya ya mtu binafsi.

Kwa ujumla, unyanyasaji wa kingono unajumuisha mwenendo usiofaa. Unaweza kuwa wa kimwili, wa maandishi, au mambo yanayosemwa, ya wazi au yasiyoonekana wazi. Unaweza kuwa kitendo chochote cha ngono ambacho mtu huchukulia kuwa cha kutisha, cha uhasama, au cha kuudhi.

Baadhi ya mifano ya tabia isiyokubaliwa ni pamoja na:

- Maneno au vitendo visivyo vya maneno vinavyotisha, kudhalilisha au kudharau mtu mwingine.
- Vitendo au kauli zinazotenga au kugawanya watu kwa sababu ya tofauti zao. Kutuma au kujadili barua pepe, picha au ujumbe usiofaa.
- Unywaji pombe kupita kiasi.
- Kueneza uvumi au umbeya.
- Mguso wa kimwili usiokubalika au vitisho vya kimwili, ikiwa ni pamoja na vitendo vya kingono.
- Vicheshi au mazungumzo yanayojumuisha vidokezo vya kingono.
- Kuomba mtu atumie wakati pamoja nawe nje ya ofisi mara kwa mara.
- Kupeana msaada au fursa ili mtu akubali uhusiano wa kingono.

© **TIM CALVER** *Berna Gorong, Mratibu Ubia na Mawasiliano wa TNC kwa Mikronesia, anashiriki katika Warsha ya Wanawake ya Kuongoza Hatua za Tabia Nchi katika Jumba la Wanaume la Tamil huko Yap, Shirikisho la Majimbo ya Mikronesia.*

WATU NA MAUMBILE HUSTAWI...

TUNAPOJITOLEA *kwa Utofauti Tunapotenda kwa Haki na Tunapozingatia Tofauti Zetu*

Mafanikio na uvumbuzi wetu hutegemea sana uwezo wetu wa kuzingatia tofauti zetu, kutumia sana uwezo wetu, na kujifunza kutoka kwa mtu mwingine. Tunapomtendea kila mtu kwa heshima, na tunapothamini mitazamo na uzoefu tofauti ambao wengine huleta kwenye kazi na kujihusisha na watu.

KATIKA TNC, ...

- ***Tunajumuisha watu wote*** na tunatafuta vipaji vingi wakati wa kuandikisha na kuajiri watu.
- Tunafanya maamuzi ya ajira kulingana na ***sifa*** na ***ujuzi*** wa mtu binafsi, ikijumuisha ***mitazamo*** na ***uzoefu tofauti.***
- Tunapendelea ***kujifunza mitazamo mipya*** kutoka kwa watu walio na uzoefu, asili na ushawishi tofauti wa kitamaduni.
- Tunaendelea ***kujihusisha na kila mmoja wetu*** na washirika wetu kwa njia zenye uzingativu, za makusudi na zinazofaa.

KWA MATUMIZI YA NDANI

SERA NA TARATIBU | RASILIMALI | ZANA ZA KUSAIDIA KAZI

MAADILI TUNAYOZINGATIA

Tunatumia tofauti kama fursa na tunahakikisha Ujumuishaji katika shughuli zetu na mawasiliano. Kuanzia wenzetu hadi jamii tunazohudumia hadi wafadhili na washirika wanaotuunga mkono, tunatambua umuhimu wa kusikilizana kwa heshima na kuwasiliana kwa hakika na kujitahidi kupata masuluhisho pamoja.

MTAZAMO WA KARIBU

Maadili na sera zetu zimeundwa ili kulinda watu dhidi ya kutendewa visivyofaa kwa kuzingatia sifa za kipekee za kibinafsi kama vile: mbari, rangi, asili ya taifa au eneo ambalo mtu anatoka, mila, kabila, dini, umri, uwezo, jinsia au utambulisho wa kijinsia, hisia za kimapenzi, hali ya kuwa mwanajeshi au ya kustaafu jeshini.

Tunaongeza kujitolea kwetu kwa Utofauti katika TNC kwa:

- Kujihusisha na mojawapo ya Vikundi vyetu vya Rasilimali za Wafanyakazi ambavyo hutoa jumuiya kwa wafanyakazi, fursa ya kujuana, na njia ya kupeana maoni na kushiriki hadithi.
- Kuwasiliana kwa hakika na kwa njia inayofaa na watu wengine kwa njia ya heshima.
- Kuunda mahali pa kazi ambapo watu wanahisi kuwa wanakubalika na wanathaminiwa kwa ajili ya michango yao.
- Kushiriki katika warsha na mafunzo ambayo huongeza ufahamu wetu kuhusu jinsi ya kushirikiana kikamilifu na watu wenye asili tofauti.
- Kutambua na kuheshimu sikukuu na maadhimisho ya kitamaduni ya wafanyakazi wenzetu.

© **KEVIN ARNOLD** *Julai 2015. Mto Yangtze unapita katika nchi ya Uchina na kutiririka kuelekea Bahari ya Mashariki ya China karibu na mji wa kihistoria wa Shanghai. The Conservancy inashirikiana na wabia wa Kichina kuwekeza katika uhifadhi wa maeneo ya pacha za maji na pia kushirikisha tasnia ya umeme maji ili kupanga vizuri zaidi, kubuni na kuendesha mabwawa.*

WATU NA MAUMBILE HUSTAWI...

TUNAPOSHIRIKI *katika Mazungumzo Bora*

Mazungumzo bora ni mabadilishano mema ya mawazo yanayozingatia pande zote mbili yanayojenga uhusiano na kuanzisha uaminifu. Tunapoboresha ubora wa mazungumzo, tunaboresha mahusiano, uvumbuzi na matokeo. Tunajitolea kushughulikia mazungumzo kwa udadisi, kuwa tayari kujifunza kutoka mitazamo tofauti ili tuhakikishe kuwa tunafanya maamuzi bora ya busara. Tunaepuka kuzungumza ili tuonyeshe kwamba mtazamo wetu ni sahihi, ili tushinde, ili tushawishi au tupinge maoni ya watu wengine. Tunajitolea kusikiliza kila mmoja katika kuunda njia bora zaidi.

KWA MATUMIZI YA NDANI

SERA NA TARATIBU | RASILIMALI | ZANA ZA KUSAIDIA KAZI

KATIKA TNC, ...

Tunasikiliza ili tuelewe badala ya kukubaliana tu, kutokubaliana au kurekebisha jambo.

Tunaonyesha heshima kwa watu wengine kwa ***kushiriki habari zinazofaa***.

Tuko tayari kukubali ***mitazamo tofauti*** na tuna ***nia ya kujifunza kuhusu*** na kutoka kwa mambo ambayo watu wengine wamepitia na maoni ya watu wengine, na pia kuelezea mambo ambayo tumepitia na maoni yetu.

Tunazingatia ***ukweli, malengo sawa*** na maadili yetu ya pamoja ya TNC ili tuboreshe uhusiano na tujifunze haraka.

Tunatambua na kuheshimu ***mitindo yetu tofauti*** ya mawasiliano na njia za kuelewana kulingana mambo tuliyopitia, utambulisho wetu, majukumu ya shirika, utamaduni na asili ya kitaaluma.

MAADILI TUNAYOZINGATIA

Kuunganisha na kuheshimu mambo ambayo tayari ni muhimu kwa watu, badala ya kujaribu kuwashawishi wabadilike, ni mojawapo ya njia tunayoweza kukuza uhusiano kati ya watu ambao huleta thamani katika TNC.

MTAZAMO WA KARIBU

Sisi sote tuna mapendeleo ya jinsi tunavyowasiliana. Baadhi ya mapendeleo haya yanaweza kuwa yanatokana na utamaduni. Watu wengine wanapendelea mawasiliano ya maandishi, na wengine wanapendelea ya mdomo. Watu wengine hupenda kuzungumza kuhusu mawazo yao moja kwa moja, na wengine hupenda kutunga mawazo yao kabla ya kuwasiliana. Baadhi ya watu wangependelea kuzungumza wazi na moja kwa moja, na wengine wangependelea kutumia mawasiliano yasiyo ya moja kwa moja na kusikiliza kwa utulivu. Tunaposhirikiana, tutakuwa na matokeo mazuri zaidi ikiwa tutatambua mitindo yetu tofauti ya mawasiliano, tutasaidiana kutafuta ukweli wa mambo yanayotuhusu sisi sote na tutazungumza kwa heshima.

Tunafanya mazungumzo bora wakati:

- Tunapouliza maswali ili tuelewe wenzetu na tubadilishe mawazo yetu kupitia ukweli.
- Tunapoomba sababu za kuthibitisha mambo fulani na tunapokuwa tayari kutoa sababu za kuthibitisha mambo fulani.
- Tunapouliza maswali kuhusu mawazo ya watu kwa heshima.
- Tunapozungumza tukiwa na jambo la thamani la kuongezea huku tukipea watu wengine nafasi ya kuzungumza.

© AMI VITALE *Afisa Kilimo wa The Nature Conservancy, Clement Mabula, akifundisha kikundi cha wakulima kuhusu njia za kilimo endelevu karibu na Ziwa Tanganyika katika kijiji cha Mgambo, Tanzania. Ziwa Tanganyika lina karibu theluthi moja ya maji safi duniani, ni ziwa la pili kwa ukubwa ulimwenguni kwa ujazo, na ni nyumbani kwa aina 250 za samaki wanaoweza kupatikana hapa pekee. Linachangia asilimia 40 ya protini yote kwa vijiji vilivyo karibu na ziwa.*

Kuheshimu Ulimwengu

WATU NA MAUMBILE HUSTAWI ...

TUNAPOHESHIMU *Jamii Zote*

Katika TNC, ushirikiano na jamii za eneo letu, pamoja na jamii za ulimwenguni kote ni msingi wa dhamira yetu. Tunatambua umuhimu wa uongozi na ushirikiano wa jamii za eneo letu na Wenyeji ambao kwa muda mrefu wamelinda ardhi na maji yao pamoja na maumbile na mara nyingi huwa wanaongozwa na uhusiano thabiti walio nao kuhusu mahali na utamaduni. Tunaonyesha heshima kwa watu na tamaduni zote za eneo husika, popote tunapofanya kazi.

KWA MATUMIZI YA NDANI

SERA NA TARATIBU | RASILIMALI | ZANA ZA KUSAIDIA KAZI

KATIKA TNC, ...

- Tunashirikiana na watu walio katika mipaka tofauti na wenye tamaduni mbalimbali, ili tuelewe vyema changamoto tunazokabiliana nazo ulimwenguni na ***tukuze masuluhisho bora kwa kushirikiana*** ili tutatue changamoto zetu.
- Tunashirikiana na Wenyeji na jamii za eneo husika ili tuhakikishe kwamba ***tunaheshimiana kila*** wakati na kwamba matendo yetu hayaleti madhara.
- ***Tunaepuka hali zinazoweza*** kusababisha unyanyasaji wa watu walio katika mazingira magumu.
- Tunaendeleza mbinu bora za kitamaduni za ***usawa wa kijinsia*** na ***usawa kwa watu walio hatarini*** katika kazi yetu.

MAADILI TUNAYOZINGATIA

TNC inaheshimu na inaendeleza haki ya Wenyeji ya kujitawala na imejitolea kutafuta na kuheshimu Idhini Huru, ya Awali na ya baada ya Kuarifiwa inapojihusisha na Wenyeji na jamii za eneo husika. FPIC ni mchakato unaoendelea, unaofikiwa kupitia mazungumzo endelevu, kushiriki habari, na kujenga uaminifu na mahusiano kadri siku zinavyosonga.

Tunapoalikwa, tunashirikiana na Wenyeji na jamii za eneo husika ili tuunde masuluhisho ya muda mrefu yanayozingatia kanuni za Sauti, Chaguo na Kitendo. Sauti yenye nguvu zaidi inachangia katika ujumuishaji wa maarifa ya Wenyeji na watu wa eneo hilo, utambulisho, vipaumbele vya watu wa eneo hilo na kuwa na maadili katika mipango na masuluhisho. Uwezo wa kutumia na kushawishi Chaguo hujenga uongozi na ujumuishaji katika kufanya maamuzi. Hatua Kubwa hutoa fursa kwa jamii ili ianzishe na ishiriki katika utekelezaji wa mipango na usimamizi wa rasilimali zinazoathiri ustawi wao sasa na katika siku zijazo.

MTAZAMO WA KARIBU

Watu Wenyeji na jamii za eneo huchukuliwa kama wale walio na uhusiano wa karibu na mandhari yao ya asili, ambayo wanayategemea kwa ustawi wa kitamaduni, kiroho, kiuchumi na kimwili. Hawa wanajumuisha wakazi wa asili wa mahali pamoja na wahamiaji ambao wamefanya makazi mahali na wana uhusiano mkubwa na mazingira ya asili. TNC inatambua haki za pamoja za Watu Wenyeji kama zilivyoratibiwa katika sheria za kimataifa.

TNC inafanya kazi katika majimbo yote 50 ya Marekani na duniani kote. Vitendo vyetu huathiri watu katika jamii kubwa na ndogo kupitia malengo ya uhifadhi ambayo yanatanguliza miradi katika maeneo muhimu duniani kote. Kwa kuunga mkono uhifadhi wa Wenyeji na unaoongozwa na jamii, tunaweza kutambua maeneo sawa ambayo, yakishughulikiwa kwa ushirikiano, husababisha matokeo ya mafanikio ya uhifadhi na haki za binadamu.

© **BRIDGET BESAW** *Willibrorbs Djoka (kulia), mjumbe wa timu ya usimamizi wa Eneo Linalolindwa wa Nature Conservancy kwa Wehea na Lesan katika mkoa wa Kalimantan wa Borneo, Indonesia akizungumza na kiongozi wa kijiji Ledgie Taq katika kijiji cha Nehas Liah Bing. The Nature Conservancy inafanya kazi katika wilaya yote ya Berau na eneo la Mashariki mwa Kalimantan kutengeneza mwongozo wa kuunda vichocheo vya kiuchumi vya moja kwa moja ili kutunza misitu.*

WATU NA MAUMBILE HUSTAWI...

TUNAPOHESHIMU NA KUUNGA *mkono Uendelezaji wa Haki za Binadamu*

Tunatambua kwamba ulinzi na uhifadhi wa maumbile unahusiana kwa karibu na haki za watu za kupata riziki zao, kufurahia mazingira yenye afya na matokeo mazuri, na kuishi kwa heshima. Tunaheshimu na kuunga mkono uendelezaji wa haki za binadamu za watu wote katika shughuli zetu zote—duniani kote. Tunaelewa kwamba malengo na dhamira yetu haipaswi kamwe kuwa muhimu zaidi kuliko haki za watu wanaoishi katika jamii tunazohudumia.

AT TNC, WE...

- Tunapanga kazi yetu ya uhifadhi kwa kuzingatia ***wanadamu ili tulinde*** haki za binadamu.
- ***Tunaheshimu haki za kila*** mmoja wetu na watu walio katika jamii zote tunakofanya kazi.
- Tumepiga marufuku ***kuwaajiri watoto*** na ***utumwa*** katika shughuli zetu.
- ***Tunaongeza ufahamu*** kuhusu kupunguza, kuzuia na kukabiliana na ukatili wa kijinsia.
- Tunawatendea haki wafanyakazi wetu, tunawalinda dhidi ya ***unyanyasaji*** na ***dhuluma*** katika shughuli zetu na tunatii sheria zinazotumika za kazi na ajira.
- Tunahakikisha kwamba maeneo yetu ya kazi ni ***salama***.

KWA MATUMIZI YA NDANI

SERA NA TARATIBU | RASILIMALI | ZANA ZA KUSAIDIA KAZI

MAADILI TUNAYOZINGATIA

Kama vile tunavyowajibika kuheshimu na kuendeleza haki za binadamu katika shughuli zetu duniani kote, lazima pia tusimamie vitendo vya watu hao wanaofanya kazi kwa niaba ya TNC ili kazi yao kwetu iwiane na dhamira yetu ya kuheshimu haki za binadamu. Hatutaruhusu ukiukaji wa haki za binadamu katika kazi yetu ya uhifadhi.

MTAZAMO WA KARIBU

Haki za binadamu kwa ujumla hufafanuliwa kuwa haki na uhuru wa ulimwengu wote ambao watu wote wanapaswa

kufurahia. Ukiukaji wa haki za binadamu unajumuisha unyanyasaji au dhuluma au utumwa wa watu au vikundi. Unaweza kujumuisha kuwaajiri watoto, kufanya kazi katika hali mbaya, utumwa, biashara haramu ya kusafirisha binadamu, au dhuluma na unyanyasaji wa kingono. Inaweza pia kujumuisha hali ambapo Wenyeji mahususi au vikundi vingine vinatishwa na uvamizi wa ardhi, kunyimwa haki za umiliki wa ardhi au unyakuzi, au wakati Wenyeji wananyimwa haki yao ya kupata idhini ya awali ya baada ya kuarifiwa.

Sisi ni wanachama wa Mpango wa Uhifadhi wa Haki za Kibinadamu, muungano wa mashirika ya kimataifa ya uhifadhi yanayotaka kuboresha mbinu za uhifadhi kwa kukuza haki za binadamu katika sera na desturi zetu.

Tunafuata taratibu zetu ili tutathmini hatari ya ukiukaji wa haki za binadamu katika kazi yetu, tunatekeleza hatua zinazofaa za kupunguza hatari na kufuatilia ukiukaji. Tathmini yetu ya hatari inajumuisha kuwachunguza washirika wetu ambao watafanya kazi kwa niaba yetu, hasa wale ambao watashirikiana na jamii za eneo husika, Wenyeji na watu walio hatarini.

© **DAVID LAURIDSEN** *Paneli za jua kwenye kiwanda cha Fuller Star huko Lancaster, California.*

WATU NA MAUMBILE HUSTAWI...

TUNAPOHAKIKISHA *Uendelevu katika Kazi Yetu*

Ufikiaji wetu wa kimataifa husababisha uzalishaji mkubwa wa kaboni kutoka kwa majengo yetu, shughuli zetu na usafiri wetu. Kuendesha shughuli zetu kwa njia inayohakikisha uendelevu wa mazingira ni sehemu muhimu ya dhamira yetu. Pia ni jambo tunalotarajia kutoka kwetu na jambo ambalo wanachama wetu, wafadhili, na washirika wetu wa nje wanatarajia kutoka kwetu pia. Kuongoza kwa mfano ni jinsi tunavyowahimiza watu wengine watenda kwa uendelevu.

KWA MATUMIZI YA NDANI

SERA NA TARATIBU | RASILIMALI | ZANA ZA KUSAIDIA KAZI

KATIKA TNC, ...

Tunaweka malengo ya uendelevu.

Tunatathmini kiwango chetu cha kaboni ili ***tupe kipaumbele juhudi zetu za uendelevu***.

Tunatoa mwongozo wa vitendo kwa hatua ambazo tunaweza kuchukua ili ***tuboreshe uendelevu*** katika nyanja kama vile takataka, usafiri, mikutano, nishati, matumizi ya maji na ununuzi.

Tunafuatilia maendeleo na ***tunabadilisha vipaumbele vyetu*** inavyohitajika ili tufikie malengo yetu ya uendelevu.

MAADILI TUNAYOZINGATIA

Tunajitolea kuweka malengo yanayozingatia sayansi ili tupunguze uzalishaji wa kaboni na tunashiriki maendeleo ya kufikia malengo hayo hadharani. Tunachagua kushirikiana na watu na mashirika yanayoshiriki ahadi yetu ya uendelevu na mazingira.

MTAZAMO WA KARIBU

Tunatenda kwa uendelevu na kupunguza kiwango chetu cha kaboni tunapo:

- Tunapofanya mikutano ya sauti au video badala ya kusafiri.
- Tunapochagua mahali pa kukutania palipo karibu na viwanja vya ndege vilivyo na chaguo nyingi za ndege za moja kwa moja na/au na usafiri wa umma hadi hotelini na vituo vya mikutano.
- Tunapotumia huduma ya usafiri wa umma, inapopatikana, au tunapokodisha magari ya umeme (EV) au magari mahuluti.
- Tunapochagua mahali pa kulala penye kanuni na sera zinazozingatia uhifadhi wa mazingira
- Tunapochagua mahali pa kukutania panapotumia sahani na vyombo vinavyoweza kutumika tena.
- Tunapotumia vyanzo vya nishati jadidifu na tunapofanya kazi katika majengo yanayotumia nishati kwa ufanisi (iliyoidhinishwa na LEED) inapowezekana.
- Tunapotumia mshirika wetu wa usimamizi wa usafiri duniani kupanga na kudhibiti usafiri salama na endelevu.
- Tunaposafiri kwa busara kwa kujumuisha pamoja mikutano yetu ya mbali.
- Tunapoacha kutumia magari yanayotumia fueli za kisukuku na kutumia magari yasiyochafua mazingira na magari mahuluti.
- Tunapochagua njia za kusafiri zisizosababisha uchafuzi wa mazingira au zinazotoa kaboni chache.
- Tunapopea kipaumbele vitendo endelevu vya kushughulikia takataka na mbolea katika vituo vya ofisi.

© **TIM CALVER** *Kydd Pollock, Mkurugenzi wa Programu ya Ufuatiliaji Bahari wa The Nature Conservancy pamoja na ofisi ya NW Hawaii wakifanya ufuatiliaji baharini huko Palmyra Atoll. Ikipatikana maili 1,000 kusini mwa Hawai'i, Palmyra Atoll ni moja ya maeneo ya kuvutia zaidi ya nyika za baharini Duniani.*

Kutenda kwa Uadilifu

WATU NA MAUMBILE HUSTAWI...

TUNAPOFUATA *Sheria na Kanuni Zinazohusika na Kuepuka Ulaghai, Wizi na Ufisadi*

Rushwa na ufisadi ni kinyume cha sheria, ni kinyume cha maadili, na unaweza kuendeleza au hata kuunda ukosefu wa usawa katika kijamii. Tunafuata sheria na kanuni zinazohusika ili tuhakikishe Uadilifu Bila Lawama. Hatutoi wala hatupokei rushwa ili tutendewe vyema, bila kujali tunapofanya kazi au mtu tunayeshirikiana naye. Tunakuwa waangalifu sana tunapofanya kazi na viongozi wa serikali. Tunatii sheria zote ulimwenguni zinazodhibiti hongo na ufisadi.

KATIKA TNC, ...

Hatuthubutu kutoa au ***kukubali kitu cha thamani*** ili tushawishi uamuzi au tutendewe kwa njia inayofaa TNC bila haki.

Tunachunguza kazi ya wawakilishi wanaofanya kazi kwa niaba ya TNC ili kuhakikisha kwamba matendo yao yanalingana na maadili na viwango vyetu.

Tunajua kwamba sheria za kupinga hongo na ufisadi pia zinatumika katika ***ruzuku*** na ***michango***, ikiwa ni pamoja na michango ya hisani.

Tunaelewa kwamba sheria maalum hutumika wakati wowote sisi, au wawakilishi wetu, tunashirikiana na ***maafisa wa serikali***.

KWA MATUMIZI YA NDANI

SERA NA TARATIBU | RASILIMALI | ZANA ZA KUSAIDIA KAZI

MAADILI TUNAYOZINGATIA

Hongo ni kutoa au kukubali kitu chochote cha thamani ili kushawishi uamuzi au mwenendo wa mtu mwingine au kupata manufaa ya kibiashara. ***Ufisadi*** ni matumizi mabaya ya madaraka kwa ajili ya maslahi ya mtu binafsi. Katika TNC tunaonyesha uaminifu, uwajibikaji na maadili kwa kukataza aina zote za hongo na ufisadi katika shughuli zetu. Tunatarajia pia wafanyakazi wetu, washirika wetu na watu wote tunaofanya nao biashara wazingatie mambo haya hata wakati sheria au mila ya eneo husika inaweza kuruhusu tabia kama hiyo.

MTAZAMO WA KARIBU

TNC inaweza kuwajibika kwa hatua za wawakilishi wetu, wakiwemo washauri, mawakala na wakandarasi wanaofanya kazi kwa niaba yetu. Ukishirikiana na wawakilishi kwa niaba ya TNC, hakikisha kwamba unajua mtu unayefanya kazi naye na kwamba matendo yake yanalingana na sera zetu, Kanuni hii na sheria. Baadhi ya tahadhari za kuangalia ni pamoja na wakati afisa wa serikali au mshirika:

- Anapendekeza mtu au kampuni mahususi ili isambaze bidhaa, isaidie kupata kibali au itoe huduma nyingine.
- Anaomba kwamba malipo, kama vile ruzuku, yawekwe moja kwa moja kwenye akaunti ya mtu fulani.
- Anaomba ada kubwa zaidi kuliko kiwango cha soko kwa kazi sawa bila maelezo yoyote ya kuridhisha.
- Anaomba malipo ya pesa taslimu.
- Hawezi au hatoi marejeleo ya kuaminika.
- Anaomba TNC ipe rafiki au mwanafamilia nafasi ya kazi ya kulipwa au isiyo na malipo.
- Anaomba malipo ya ziada au yasiyo rasmi ili "aharakishe" au "awezeshe" huduma ya kawaida ya serikali.

© **CARLTON WARD JR.** *Wafanyakazi wa Hifadhi ya Mazingira Jacqueline Ferrato na Rich Kostecke wanatumia wavu wa ukungu kukamata na kupanga ndege katika TNCs ekari 17,351 Powderhorn Ranch huko Texas, Marekani. Ardhi hii ilinunuliwa mnamo 2014 kwa kutumia Ghuba ya Pwani fedha za kurejesha. Ranchi hiyo ni mojawapo ya maeneo makubwa zaidi yaliyosalia ya eneo la pwani ambalo halijaharibiwa katika jimbo la Texas.*

WATU NA MAUMBILE HUSTAWI...

TUNAPOTOA *na Kukubali Zawadi, Milo na Burudani kwa Uadilifu*

Kutoa zawadi, burudani au ukarimu wakati wa kufanya biashara kunaweza kuwa jambo la kawaida na halali katika sehemu fulani za ulimwengu. Tukitoa au kupokea zawadi au kulipia usafiri au huduma nyingine, hasa kwa maafisa wa serikali, tunahakikisha kwamba kufanya hivyo kunafaa na hakukusudiwi kushawishi maamuzi ya biashara au kununua upendeleo, halisi au wa kudhaniwa. Jambo hili pia linawahusu wafanyakazi wa TNC wanaokubali ofa yoyote ya zawadi, burudani au ukarimu.

KWA MATUMIZI YA NDANI

SERA NA TARATIBU | RASILIMALI | ZANA ZA KUSAIDIA KAZI

KATIKA TNC, ...

Tunatoa na kukubali zawadi au burudani kukiwa tu na ***sababu halali ya biashara***.

Tunaangalia shughuli za biashara ambazo hazijakamilika ***kabla ya kutoa au kukubali zawadi au burudani***; na ikiwa ipo, hatutoi au hatukubali zawadi au burudani inayoweza kuathiri au kuchukuliwa kuwa inaathiri matokeo.

Tunatoa na kukubali zawadi halali chini ya ***sheria za eneo hilo na kimila***.

Tunatoa na kukubali zawadi ***zinazohitajika, zinazofaa, zisizo za mara kwa mara na ambazo hazijaombwa***.

Tunaweka rekodi sahihi za zawadi au burudani.

MAADILI TUNAYOZINGATIA

Tunapotoa au kukubali burudani ya biashara, tunafuata mwongozo kutoka kwa sera na taratibu zetu na kufanya uamuzi mzuri, unaozingatia maadili yetu tunayoshiriki. Tunatoa na kukubali milo, usafiri, burudani na punguzo tu wakati tuna uhakika kwamba inafaa, kuna madhumuni halali ya biashara, kwamba haitaathiri shughuli za sasa au zinazoweza kutokea za biashara na kwamba hakuna migogoro iliyopo.

MTAZAMO WA KARIBU

Unapofanya kazi au unaposhirikiana na mshirika, huenda ukahisi kwamba unataka kutoa zawadi. Hata hivyo, kuna mwongozo thabiti unaopaswa kutumika katika matukio haya, bila kujali kama mshirika ni afisa wa serikali. Ni muhimu kupata mwongozo ili uhakikishe kwamba zawadi au ukarimu wowote unaruhusiwa.

Ukipokea zawadi, burudani, milo, usafiri au mapunguzo ya kifahari au yanayoweza kuonekana kuwa yanashawishi uamuzi wa biashara, kataa kwa upole.

Fuatilia na upunguze idadi unayotoa zawadi, milo au burudani kwa mtu au shirika moja.

Hakikisha kuwa zawadi, usafiri au burudani yoyote inayotolewa na TNC ina madhumuni halali ya biashara, ni nzuri na inafaa kwa hafla hiyo na haitachukuliwa kwamba inapaswa kushawishi uamuzi wa biashara.

© **BEN HERNDON** *Novemba 2015, Bekah Herndon akiendesha mtumbwi kwenye maji tulivu ya bwawa la maji safi kando ya Njia ya Ugunduzi wakati wa alasiri ya vuli yenye jua kwenye Hifadhi ya Nags Head Woods. North Carolina, Marekani.*

WATU NA MAUMBILE HUSTAWI...

TUNAPOTENDA *kama Wasimamizi Wazuri wa Ufadhili Wote na Pesa za Wafadhili*

Tunapotumia fedha za umma na za kibinafsi, kwa namna yoyote ile, ili tu kuendeleza dhamira ya TNC na kwa njia zinazolingana na maadili yetu. Wafadhili wetu wanapochangia TNC fedha, wanaamini kuwa tutatumia michango yao kwa njia ifaayo na kwa njia ambayo itaendeleza malengo yetu ya pamoja ya shirika. Tunadhihirisha uwajibikaji kwetu na kwa wengine kwa kutekeleza sera, taratibu na udhibiti ili kuhakikisha kuwa tunatumia fedha huku tukizingatia sana ufanisi na kwamba tunahifadhi rekodi sahihi na kamili.

KWA MATUMIZI YA NDANI

SERA NA TARATIBU | RASILIMALI | ZANA ZA KUSAIDIA KAZI

KATIKA TNC, ...

- Tunawajibika katika ***gharama zetu za biashara*** na tunazingatia ahadi yetu ya kusimamia rasilimali zetu kwa kuwa waangalifu katika matumizi yetu.
- Tunapeana marejesho ya gharama kwa ***gharama zinazokubalika za biashara*** tu kama ilivyofafanuliwa katika SOP yetu wala si gharama za kibinafsi kamwe.
- Tunarekodi kwa makini jinsi tunavyotumia pesa na kutii ***mahitaji yote ya uhasibu na ya kisheria*** yanayohusika katika upokeaji na matumizi ya pesa.
- Tunaahidi wafadhili ikiwa ***tu tunajua kwamba tunaweza kutimiza ahadi hizo*** na tunatumia fedha za wafadhili kulingana na nia ya wafadhili.
- ***Tunatahadhari*** na ***tunakuwa waangalifu*** ikiwa kazi yetu inahusisha shughuli ambazo ziko katika hatari kubwa ya ulanguzi wa pesa na ufadhili wa ugaidi.

MAADILI TUNAYOZINGATIA

Tunatumia rasilimali zetu kwa uangalifu, na kuongeza ufadhili unaochangia katika kazi yetu ya mipango inayozingatia sayansi. Tunahakikisha kwamba matumizi yetu yanaendeleza malengo yetu ya uhifadhi, yanalingana na maadili yetu na yanatii sheria na kanuni zinazohusika. Tunapiga hesabu sahihi na kuhifadhi rekodi sahihi ili kuonyesha uwajibikaji wetu na kujitolea kwa uwazi katika kuzuia ufisadi, rushwa, ulanguzi wa fedha na vikwazo.

MTAZAMO WA KARIBU

Ni wajibu wetu kama shirika la kutoa misaada kuhakikisha kwamba tunaheshimu matumizi yaliyokusudiwa ya fedha za wafadhili na fedha tunazopewa kupitia ruzuku. Jambo hili ni chaguo la kimaadili na dhamira ya kuheshimu imani ya wafadhili wetu. Wakati mwingine wafadhili husema nia yao wazi; nyakati nyingine ni nukuu kwenye hundi ya kibinafsi, au barua iliyojumuishwa pamoja na mchango. Haijalishi jinsi mfadhili atakavyochagua kuwasiliana, tunarekodi michango hii ili tuakisi nia ya mfadhili tunapopokea mchango na wakati wa uhamisho au matumizi yote ya fedha hizo kisha tunazingatia nia ya mfadhili.

Vikundi vyetu vya Fedha na Maendeleo vinatoa mwongozo wa jinsi ya kurekodi kwa usahihi pesa zilizopokelewa na matumizi ya fedha, ikiwa ni pamoja na jinsi ya kutumia misimbo ipasavyo katika shughuli zote mbili. Kwa kusimba risiti za fedha na matumizi ipasavyo, tunahakikisha uwazi na uwezo wa kufuata mkondo wa fedha ili kuonyesha uwajibikaji.

© **CARLTON WARD JR.** *Carrie Black (Kaunti ya Palm Beach) na Cody-Marie Miller (Mfanyakazi wa TNC) wakiendesha kijigari chenye vifaa vya uchomaji ulioagizwa uliofanywa na wafanyakazi wa moto wote wanawake katika Hifadhi ya Jangwani ya Disney ya The Nature Conservancy huko Florida.*

WATU NA MAUMBILE HUSTAWI...

TUNAPOKUWA SALAMA *na Kuwaweka Watu Wengine Salama*

Kwa kuzingatia hali ya kipekee ya kazi yetu katika TNC, tunawajibikia kujiweka sisi wenyewe na watu wengine salama katika kipindi shughuli nyingi kote ulimwenguni. Hii ni pamoja na kuhakikisha kuwa tumetekeleza tahadhari zinazofaa tunapofanya kazi katika mazingira halisi, ardhini na ndani au majini. Pia tuna ahadi ya kuhakikisha kwamba mahali petu pa kazi hapana vurugu, na vile vile hakuna matumizi mabaya ya dawa za kulevya na pombe.

KATIKA TNC, ...

Tunafanya kazi kwa usalama ili kuhakikisha usalama na afya yetu na kuhakikisha matendo yetu hayasababishi madhara kwa watu wengine.

Haturuhusu kamwe uamuzi au uwezo wetu uathiriwe na ***dawa za kulevya au pombe*** tunapokuwa kazini.

Tunazungumza endapo tunahisi kwamba hatuko salama au tuna wasiwasi kwamba huenda mtu mwingine hayuko salama.

Tunaelewa na kufuata ***taratibu zote za usalama***, zikiwemo za usafiri, gari, udhibiti wa moto, kuendesha boti, kupiga mbizi, bunduki na vijana.

KWA MATUMIZI YA NDANI

SERA NA TARATIBU | RASILIMALI | ZANA ZA KUSAIDIA KAZI

MAADILI TUNAYOZINGATIA

Tunazingatia sana usalama na kutii sheria na masharti yote ya usalama yanayohusika katika kila jambo tunalofanya—kuanzia kufanya kazi ofisini hadi kuendesha gari la TNC. Iwe tunapiga mbizi, tunaendesha boti, kuchoma moto kama inavyotakiwa au tunafanya kazi katika mazingira halisi, tunachukua tahadhari zaidi tunapofanya kazi katika maeneo ya mbali ambako ni vigumu zaidi kupata usaidizi wa haraka endapo jeraha litatokea.

MTAZAMO WA KARIBU

Ni muhimu kupanga na kujitayarisha kwa hatari zinazowezekana za ulinzi, usalama na afya tunapofanya kazi yetu. Kufikiria mapema kuhusu hatari zinazoweza kutokea na kuzingatia hatua tunazoweza kuchukua ili tupunguze au tupange mipango ya hatari hizo kunaweza kuhakikisha kuwa tuko salama na tunapitia mambo mazuri kazini.

Kupunguza hatari ni sehemu ya usimamizi mzuri wa usalama na ulinzi. Ingawa hatuwezi kupunguza tishio linalotuzunguka, tunaweza kupunguza hatari yetu kwa kuchukua tahadhari zinazofaa, kama vile:

- Kuendesha gari kwa utaratibu na kwa kujilinda; tukiwa tumevaa mkanda wa kiti daima.
- Kuvaa nguo zinazofaa kulingana na hali ya hewa na shughuli.
- Kusafiri na au kupata ushauri wa mwongozaji wa eneo husika.
- Kuangalia mahitaji ya kuendesha boti na kupiga mbizi kabla ya kufanya shughuli hizo na kuvaa vesti za kuokoa maisha kila wakati.
- Kusakinisha vinyunyizio vya maji na vifaa vya usalama ofisini.
- Kuwasiliana na wafanyakazi wa kushughulikia dharura haraka iwezekanavyo katika hali zinazohatarisha maisha.

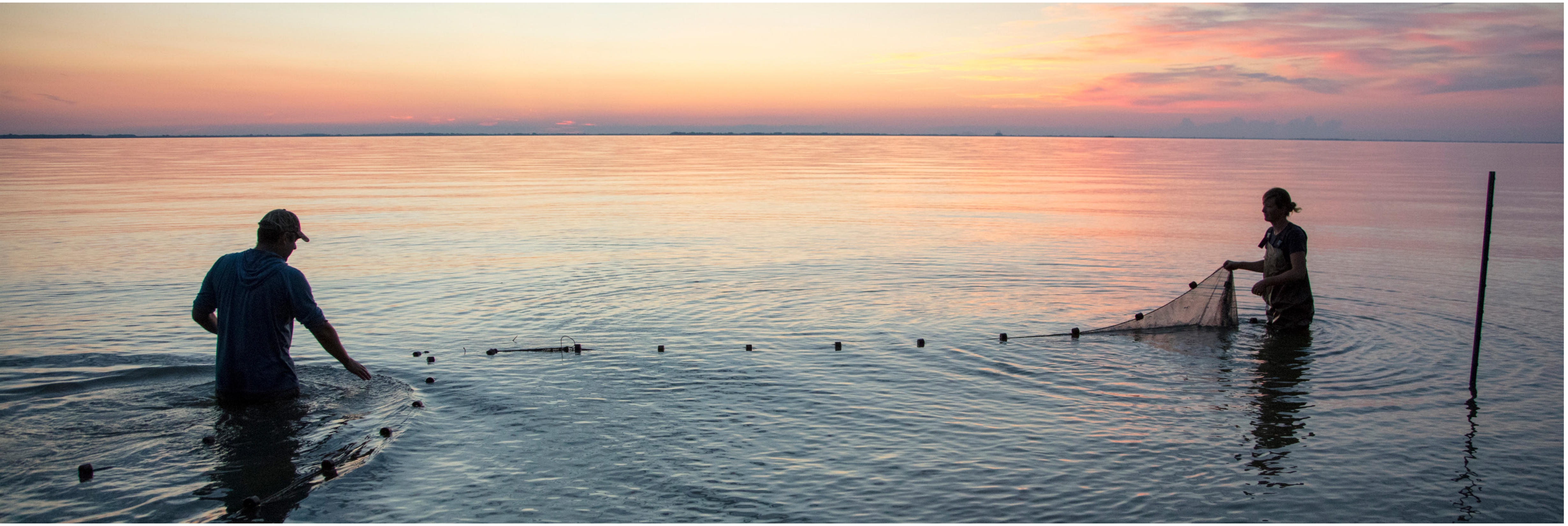

© ARIANA LINDQUIST *Matthew Kovach (kushoto), Msimamizi wa Programu ya Pwani za Ziwa Erie na Visiwa wa The Nature Conservancy, na Alexis Sakas, Mratibu wa Mradi wa Hifadhi ya Pwani ya TNC, wakiweka mitego ya samaki katika Ziwa Erie nje kidogo ya pwani ya Kimbilio la Wanyamapori la Cedar Point, karibu na Toledo, Ohio, Marekani. Wanaweka mitego kutathmini afya na utofauti wa idadi ya samaki katika miradi ya urejeshaji wa ardhi chepechepe kama vile Cedar Point NWR.*

WATU NA MAUMBILE HUSTAWI...

TUNAPOEPUKA *Migongano ya Maslahi*

Migongano ya maslahi hutokea wakati mtu ambaye anawajibika kutenda kwa kuzingatia maslahi ya TNC ana maslahi mengine yanayoweza kushawishi au kudhoofisha, au yanaweza kuchukuliwa kwamba yanashawishi au kudhoofisha, uwezo wa mtu huyo wa kutenda kwa kuzingatia maslahi ya TNC. Katika TNC, tunaepuka migongano ya maslahi na mambo yanayoweza kuchukuliwa kama migongano ya maslahi.

KWA MATUMIZI YA NDANI

SERA NA TARATIBU | RASILIMALI | ZANA ZA KUSAIDIA KAZI

KATIKA TNC, ...

Tunaelewa maana ya kuwa na ***mgongano wa maslahi***.

Tunashauriana na ***idara ya Maadili na Utiifu*** ikiwa tunafikiri kuwa tunaweza kuwa na mgongano wa maslahi au tunahusika katika shughuli ambayo inaweza kuchukuliwa kama mgongano wa maslahi.

Tunadhibiti migongano ***ipasavyo*** ili tuwe wenye haki katika shughuli zetu zote.

MAADILI TUNAYOZINGATIA

Migongano hutokana na hali ya kawaida ya kuwa na uhusiano na marafiki, familia na jamii. Lakini migongano inaweza pia kuingilia kati, au kuonekana kwamba inaingilia kati, uamuzi unaofaa. Wadau wetu, wakiwemo wafadhili wetu, wanawekeza kwetu kwa sababu wanategemea kwamba tutapea dhamira ya TNC kipaumbele. Kuepuka migongano ya maslahi hutuwezesha kudumisha sifa yetu kama shirika linalostahili mchango.

MTAZAMO WA KARIBU

Hapa kuna mifano ya hali ambapo migongano inaweza kutokea:

- Kuhusika katika kuajiri mwanafamilia au rafiki wa karibu.
- Kuhudumu kwenye bodi ya shirika ambalo linaweza au linalofanya shughuli na TNC, linalohusiana na TNC au linaloweza kuchukua hatua zinazoathiri TNC.
- Kujihusisha katika ajira ya nje au kazi ya ushauri inayoathiri uwezo wako wa kufanya kazi yako katika TNC.
- Kudumisha uhusiano wa kuripoti unaoathiri uwezo wako wa kutokuwa na upendeleo (kama vile kwa mwanafamilia).
- Kugombea kiti cha ofisi ya umma.
- Kukubali zawadi au burudani inayoweza kuathiri jinsi unavyofanya maamuzi.
- Uuzaji au ununuzi wa mali isiyohamishika au haki za maji kutoka au kwa mtu au shirika lililo na wajibu wa kulinda maslahi ya TNC kwanza, kwa mfano, mjumbe wa Bodi yetu ya Kimataifa, Wadhamini au wafanyakazi.

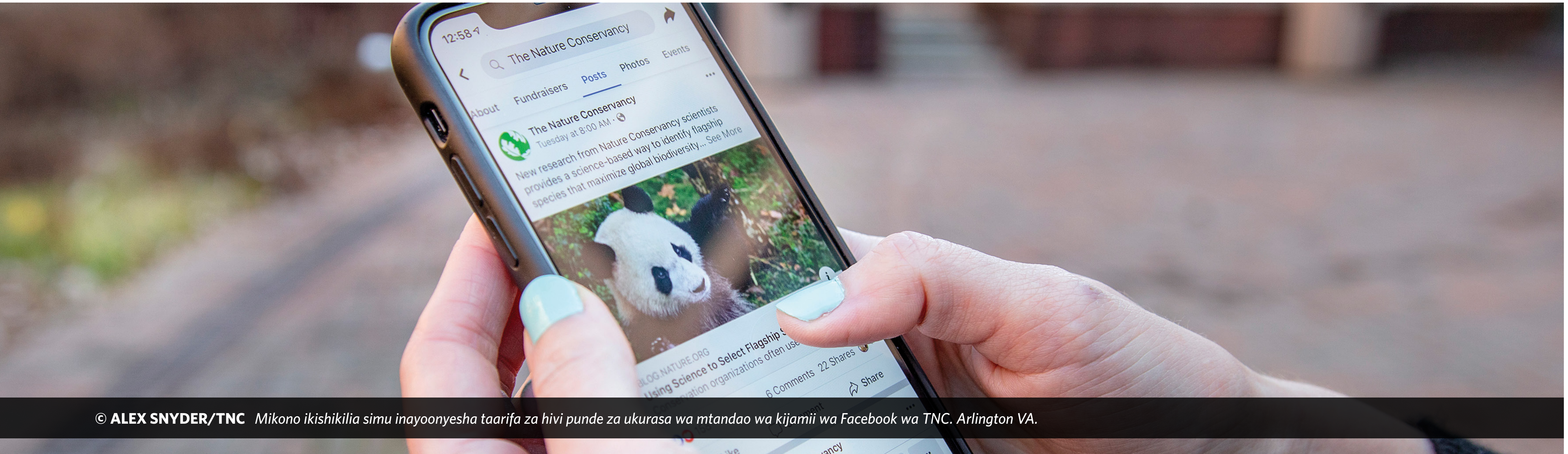

© **ALEX SNYDER/TNC** *Mikono ikishikilia simu inayoonyesha taarifa za hivi punde za ukurasa wa mtandao wa kijamii wa Facebook wa TNC. Arlington VA.*

Kulinda Sifa Zetu

WATU NA MAUMBILE HUSTAWI...

TUNAPOKUWA WAANGALIFU *katika Mitandao ya Kijamii na Taarifa za Umma Zinazohusiana na TNC*

Katika TNC, jinsi tunavyowasiliana kuhusu shirika huathiri sana sifa yetu duniani kote. Ni muhimu tuzungumze waziwazi, kwa usahihi na kwa uwazi kuhusu TNC na tuheshimu wajibu wetu kama wafanyakazi wa kulinda taarifa za siri.

KATIKA TNC, ...

Tunatenda ***kitaaluma***, ***kwa adabu na heshima*** katika mawasiliano yanayohusiana na kazi.

Tunatoa taarifa rasmi kwa vyombo vya habari au umma kwa niaba ya TNC kwa kibali ***kinachofaa pekee cha*** kufanya hivyo.

Tunaepuka kushiriki taarifa za siri kuhusu TNC na pia taarifa za siri za watu wengine.

Tunatangaza wazi kwamba imani zetu, hasa za kisiasa, ni imani zetu wenyewe na ***si imani za TNC***, isipokuwa kama mawasiliano yetu yanafanywa kwa niaba na yanaidhinishwa na TNC.

KWA MATUMIZI YA NDANI

SERA NA TARATIBU | RASILIMALI | ZANA ZA KUSAIDIA KAZI

MAADILI TUNAYOZINGATIA

Tunapotumia tovuti za mitandao ya kijamii kuwasiliana na kushiriki mawazo yetu, watu wengi duniani kote wanaweza kuyafikia. Kwa kuchagua maneno yetu kwa uangalifu, tunajiwakilisha wenyewe na kuwakilisha TNC kwa heshima.

MTAZAMO WA KARIBU

Mitandao ya kijamii inarejelea tovuti na programu ambapo watu wanaweza kushiriki na kujihusisha au kuwasiliana na wanajamii. Kwa mfano, mitandao ya kijamii inajumuisha tovuti kama vile Instagram, Facebook, Snapchat, Twitter, Weibo, WeChat, WhatsApp, YouTube, na zaidi. Mitandao ya kijamii inaweza kuwa jukwaa bora tunapoitumia vizuri katika kazi yetu kwa TNC ili kukuza na kushiriki mawazo yetu na kuwasiliana na watu unaowasiliana nao na marafiki duniani kote.

Kutumia mitandao ya kijamii vizuri kunamaanisha:

- Kuomba idhini kutoka kwa Kamati ya Ukaguzi wa Kidijitali kwa akaunti mpya za mitandao ya kijamii zilizoundwa kwa niaba ya TNC.
- Kujitambulisha ipasavyo, kama watu binafsi isipokuwa tunapozungumza kwa niaba ya TNC.
- Kujiepusha na kutoa maoni au kushiriki kazi ya siri ya TNC au habari inayolindwa.
- Kuwa wastaarabu na kuheshimu maadili yetu ya pamoja tunapotumia mitandao ya kijamii kwa niaba ya TNC.
- Kuhakikisha kuwa tuna ruhusa zinazofaa tunaposhiriki maudhui kutoka kwa vyanzo vya mashirika mengine.

© **IAN SHIVE** *Uvuvi wa Loco katika Chama cha Uvuvi cha Huape katika Mtaa wa Palo Muerto, Chile. Loco ni aina ya Konokono wa Chile na ni muhimu kwa uchumi wa eneo hilo kwa thamani yake ya juu. Mkusanyiko huu wa konokono hutokea mara moja kwa mwaka.*

WATU NA MAUMBILE HUSTAWI...

TUNAPODUMISHA *Hadhi Yetu ya Kutoa Msaada*

Kama shirika la kutoa msaada la umma, TNC hupokea manufaa fulani, pamoja na majukumu muhimu. Ili kudumisha hadhi ya TNC, kazi yetu lazima iendeleze dhamira yetu. Tunazingatia sana majukumu yetu na kutii viwango hivi popote tunapofanya kazi kote ulimwenguni. Hii inajumuisha majukumu yanayohusiana na taratibu zetu za uhasibu, kutumia jina na nembo yetu, pamoja na ushawishi wetu na shughuli za kisiasa.

KWA MATUMIZI YA NDANI

SERA NA TARATIBU | RASILIMALI | ZANA ZA KUSAIDIA KAZI

KATIKA TNC, ...

Tunaepuka kutetea au kupinga chama cha siasa au mgombeaji anayegombea ofisi za umma tunapowakilisha TNC, ikiwa ni pamoja na katika hafla za umma na mitandao ya kijamii.

Tunatii sheria na ***kanuni za ushawishi*** zinazotumika katika kazi tunayofanya kwa TNC na kuepuka ushawishi mwingi, ikiwa ni pamoja na, kufuatilia muda na raslimali zinazohusiana na ushawishi kwa kufuata Sera na Taratibu zetu.

Tunaelewa na kufuata ***sheria na viwango vya uchangishaji*** na kusimamia wachangishaji wa kitaalamu tunaoshirikiana nao katika kazi yetu.

Tunalipa thamani zinazofaa kulingana na soko kwa huduma na bidhaa na tunaepuka kutoa manufaa ya kibinafsi kwa mtu au shirika lolote.

Tunadumisha rekodi sahihi za fedha kwa madhumuni ya ukaguzi na uhasibu na tunalipa kodi na kutoa ripoti zote zinazohitajika za shirika.

MAADILI TUNAYOZINGATIA

Sifa yetu ya kuwa shirika la kutoa misaada linaloheshimiwa sana hutuwezesha kuendelea kufanya kazi tunayofanya. Kila mmoja wetu ana jukumu la kulinda sifa yetu kila wakati. Kuanzia kuepuka migongano ya maslahi, hadi kuonyesha uwazi katika mambo yote tunayofanya, hadi kutii sheria zote zinazotuhusu—wafadhili wetu na umma kwa ujumla wanatutegemea tufanye mambo sahihi kila wakati.

MTAZAMO WA KARIBU

Ufanyaji kampeni unarejelea shughuli ambazo wanasiasa na wafuasi wao hufanya ili kushawishi wapigaji kura. Ingawa hatuwezi kutetea au kupinga chama cha siasa au mgombeaji kama shirika la TNC, tunaweza kufanya hivyo sisi wenyewe. Hata hivyo, ni muhimu kwamba tusiongoze mtu yeyote kuamini kuwa tunazungumza kwa niaba ya TNC katika muktadha wowote wa kisiasa.

Hatua ambazo kila mmoja wetu huchukua ili kuzuia ufanyaji kampeni:

- Kuepuka kutumia raslimali zozote za TNC (kama vile barua pepe, nafasi ya ofisi, au muda) ili kutetea mgombeaji yeyote.
- Kuhakikisha kuwa hatuvai nguo zenye chapa ya TNC ikiwa tunashiriki katika kampeni au tukio la kisiasa.
- Iwapo tunachapisha maudhui ya kisiasa kwenye mitandao ya kijamii, watu wanaweza kujumuisha kanusho kwenye ukurasa wao wa kibinafsi linalosema kwamba wanafanya hivyo wao wenyewe wala si kama mwakilishi wa TNC.

Viongozi wakuu lazima wachukue tahadhari ya ziada ili kuepuka hata kuonekana kama wafanyaji kampeni na kupata mwongozo kabla ya kujihusisha na shughuli za kisiasa.

© **CARLTON WARD JR.** *Oktoba 2013. Warsha ya Uhimilivu wa Pwani ya The Nature Conservancy huko Punta Gorda, Florida.*

WATU NA MAUMBILE HUSTAWI...

TUNAPOWEKA *Habari ya Siri kuwa Salama na Kuheshimu Faragha*

Wafanyakazi wa TNC ndio waundaji na wasimamizi wa aina nyingi za taarifa za siri, ikiwa ni pamoja na data ya kibinafsi inayohusu wafanyakazi, wafadhili na washirika wetu. Lazima tuweke taarifa zote za siri zinazohusu kazi yetu kwa TNC kuwa salama kwa wakati wote. Katika masuala ya kushughulikia data ya kibinafsi, tunaheshimu ufaragha wa mtu tunayekusanya au kufikia data yake ya kibinafsi. Tunapunguza kiasi cha data ya kibinafsi tunayokusanya na kulinda. Tunatii sheria zinazotumika katika kukusanya, kuhifadhi na kutumia data ya kibinafsi kila mahali tunapofanya biashara.

KWA MATUMIZI YA NDANI

SERA NA TARATIBU | RASILIMALI | ZANA ZA KUSAIDIA KAZI

KATIKA TNC, ...

- Tunatumia data ya siri ya TNC kwa uangalifu na kwa ***madhumuni halali ya biashara.***
- Tunadumisha uadilifu na ***kulinda taarifa za siri*** kwa kufuata sera na taratibu zinazohusika.
- ***Tunachunguza wahusika*** wengine ambao watapokea taarifa za siri kutoka kwetu.
- ***Tunaripoti haraka*** matukio yoyote yanayoshukiwa kuwa ufikiaji au matumizi yasiyofaa ya taarifa za siri kwa Helpdesk@tnc.org.

MAADILI TUNAYOZINGATIA

Kazini, daima tunapaswa kufikiria kuhusu kuweka taarifa za siri salama, ikiwa ni pamoja na data ya kibinafsi. Kwa mfano, unapozungumzia taarifa za siri, hakikisha kwamba uko mahali pa faragha ambapo watu wengine hawataweza kukusikia. Na uweke kompyuta yako ya kupakata na vifaa vyote vya rununu mahali salama na uvifunge ikiwa havitumiki. Shughulikia data ya kibinafsi kwa kuzingatia faragha na kuelewa kwamba kuheshimu watu kunajumuisha kuheshimu data yao ya kibinafsi.

MTAZAMO WA KARIBU

Taarifa za Siri ni pamoja na Data ya Kibinafsi inayohusu wafadhili, washirika na wafanyakazi wetu. Tunatoa Notisi ya Faragha ili kuwafahamisha watu kwa nini tunakusanya data yao ya kibinafsi, jinsi tunavyoitumia, kuishiriki na kuilinda. Taarifa kuhusu miradi inayotekelezwa, ikijumuisha majadiliano na watu wanoaweza kuwa washirika wapya pia ni ya siri.

Ili uweke taarifa za siri kuwa salama:

- Tumia taarifa za siri kwa madhumuni ya biashara pekee wala si kwa sababu za kibinafsi.
- Kusanya tu data ya kibinafsi ambayo tunahitaji ili kutimiza dhumuni mahususi.
- Daima linda taarifa za siri kwa kuziainisha vizuri na kuziharibu wakati hazihitajiki tena.
- Shiriki taarifa ya siri na watu wanaohitaji kujua pekee na ambao watailinda kwa kutumia viwango vya usalama angalau vyema kama vile vinavyotumiwa na TNC.

© **NICK HALL** *Erwin Ovando, mmoja wa walinzi wa Hifadhi ya Pwani ya Valdivian, akiwa kwenye tathmini ya kawaida ya spishi, Hifadhi ya Pwani ya Valdivian, Los Rios, Chile. Gorse (Ulex europaeus) imeenea sana katika hifadhi hiyo kutokana na uhimilivu wake wa kushangaza na historia ya maisha yenye hima.*

WATU NA MAUMBILE HUSTAWI...

TUNAPOLINDA *Mali ya Uvumbuzi*

Mali yetu ya uvumbuzi hutusaidia kutuainisha na kututambulisha kama shirika. Kuelewa jinsi ya kuitambua, huturuhusu kuiweka salama kila wakati. Ingawa tutashiriki mali ya uvumbuzi inayotokana na kazi yetu ya kimpango ili kutimiza malengo ya uhifadhi wa kimataifa, tunalinda kazi yetu ili tuweze kudhibiti mali yetu na kuhakikisha inatumiwa ipasavyo. Pia tunalinda kazi yetu ili kuhakikisha kuwa hatukiuki haki za mtu mwingine yeyote.

KWA MATUMIZI YA NDANI

SERA NA TARATIBU | RASILIMALI | ZANA ZA KUSAIDIA KAZI

KATIKA TNC, ...

Tunajua jinsi ya ***kutambua mali*** ya uvumbuzi na kuilinda kila siku.

Tunahakikisha kwamba tuna haki ya kutumia mali ya uvumbuzi ya watu wengine ***kabla*** ya kufanya hivyo.

Tunauliza maswali au ***kupata mwongozo*** ikiwa tuna wasiwasi kuhusu ikiwa kitu fulani ni uvumbuzi na ikiwa tunahitaji kuchukua hatua ili kukilinda.

MAADILI TUNAYOZINGATIA

Jina na nembo ya TNC ni chapa za biashara na ni mali ya thamani, inayolindwa. Tunaweza tu kuwaruhusu watu wengine watumie jina na nembo yetu ikiwa yanalingana na dhamira yetu, na matumizi hayo yameidhinishwa. Tunaposhirikiana na watu wengine katika mahusiano ya utafutaji soko, lazima tuhakikishe kwamba ushirikiano huo unakaguliwa na kuidhinishwa ili kulinda sifa yetu ya biashara. Pia tunaheshimu mali ya uvumbuzi ya wengine na tunatumia picha, muziki na chapa za watu wengine kwa idhini yao pekee.

MTAZAMO WA KARIBU

Mali ya uvumbuzi inajumuisha aina mbalimbali za haki, nyingi zitokanazo na mawazo ya ubunifu, juhudi za kiakili, au matumizi ya kipekee ya teknolojia.

Baadhi ya mifano ya Mali ya Uvumbuzi ya TNC ni pamoja na:

- Alama za biashara, kama vile jina na nembo ya TNC.
- Hakimiliki, kama vile nyenzo zinazoelezea data ya kisayansi, ikiwa ni pamoja na vitabu.
- Programu.
- Siri za biashara
- Hataza.

© AMI VITALE *Mwongozo wa utalii unaojali mazingira. Sam Brown na Meneja Miradi wa TNC - Kanda ya Afrika, Chantal Migongo-Bake, wakipitia ramani ya Hifadhi ya Loisaba kaskazini mwa Kenya. Loisaba huleta pamoja jamii za karibu, serikali, biashara binafsi na mashirika yasiyo ya kiserikali kama modeli ya maendeleo ya jamii na mipango ya uhifadhi ambayo inaweza kuigwa kote Afrika.*

WATU NA MAUMBILE HUSTAWI...

TUNAPOLINDA *Mali za TNC na Kutumia Mifumo ya Habari kwa Uwajibikaji*

Kulinda mali za TNC na kuzilinda dhidi ya wizi, ubadhirifu au matumizi mabaya ni jukumu muhimu kwetu sote. Kama wasimamizi wa TNC, tunalinda mali zetu halisi pamoja na mali zetu za kifedha na teknolojia na mifumo ya habari.

KATIKA TNC, ...

Tunatunza ***mali yote*** halisi ya TNC—kutoka kwa magari yanayomilikiwa na shirika hadi mifugo, nafasi ya ofisi na vifaa vinavyotumiwa katika shughuli zetu za utafiti na biashara.

Tunaonyesha ***uamuzi mzuri*** kila tunapotumia mifumo ya habari na teknolojia ya TNC.

Tunatumia mifumo ya habari na teknolojia kwa madhumuni ya biashara.

KWA MATUMIZI YA NDANI

SERA NA TARATIBU | RASILIMALI | ZANA ZA KUSAIDIA KAZI

MAADILI TUNAYOZINGATIA

Jinsi tunavyotumia mali zetu husema mengi kutuhusu kama shirika. Katika TNC, tunatumia mali zetu vizuri. Tunaposhughulikia mali ya TNC kwa uangalifu kama vile tunavyoshughulikia mali zetu za kibinafsi, tunakuza utamaduni wa heshima.

MTAZAMO WA KARIBU

Kuna hatua ambazo sote tunaweza kuchukua ili tulinde uadilifu wa mali zetu.

Kwa mfano:

- Kudumisha na kuendesha magari ya TNC vizuri.
- Kuhifadhi na kukarabati vifaa na zana za TNC ipasavyo.
- Kutambua na kuripoti barua pepe au shughuli za kutiliwa shaka kwenye mtandao wetu ambazo huenda zinanuiwa kutuibia au kutudhuru.
- Kuepuka kutembelea tovuti au kupakua programu ambazo hazijaidhinishwa na TNC.
- Kutumia maneno siri thabiti.
- Kufuata maagizo kutoka kwa idara ya TEHAMA ili tulinde mifumo na data zetu.

Ahadi Yetu

Katika TNC, watu na maumbile hustawi tunapofuata Kanuni hii na kupata mwongozo wakati wowote tuna maswali.

Sisi sote tuna wajibu wa kupaza sauti ikiwa jambo fulani haliko sawa au ikiwa tuna wasiwasi kuhusu utovu wa maadili, pamoja na tukishuhudia tabia isiyofaa au ukiukaji wa Sera na SOP zetu.

JE, JAMBO GANI HUTOKEA NIKIWASILISHA RIPOTI?

Kuna watu wengi katika TNC ambao wafanyakazi na wahusika wengine wanaweza kuwasiliana nao ikiwa wangependa kuuliza swali au wanahitaji kuripoti wasiwasi kuhusu utovu wa nidhamu au jambo linaloweza kuwa utovu wa nidhamu. Ikiwa wewe ni mfanyakazi, unaweza kuwasiliana na msimamizi wako, msimamizi mwingine wa TNC, mwanatimu wa Maadili na Utiifu au mwanachama wa Timu yetu ya Watu.

Wafanyakazi na wahusika wengine wanaweza kuwasiliana na timu ya Maadili na Utiifu wakati wowote ili kuwasilisha swali au hoja katika Nambari yetu ya Usaidizi ya mtandaoni, **www.nature.org/tnchelpline**. Nambari ya Usaidizi ya TNC inapatikana mtandaoni au kwa simu saa 24 kwa siku, siku saba kwa wiki katika lugha mbalimbali. Unaweza kuuliza maswali na kuwasilisha hoja bila kujulikana. Ukipiga simu kwa nambari ya simu ya Usaidizi, utazungumza na wakala mwingine ambaye ataandika jambo hilo na kulituma kwa siri kwa Timu ya Maadili na Utiifu. Ukiwasilisha swali au hoja mtandaoni, Timu ya Maadili na Utiifu inaipata moja kwa moja.

NINI HUTOKEA NINAPORIPOTI WASIWASI?

1 ***Tatizo/Wasiwasi umeripotiwa***
Haijalishi ukubwa au udogo Kwa Simu ya Msaada au Mfanyakazi Aliyepangwa
Rasilimali Watu, Mahusiano ya Wafanyakazi, Maadili na Utiifu, au meneja

2 ***Ofisi ya Kimataifa inahusishwa***
Kiongozi wa mchakato anabainishwa
Mahusiano ya Wafanyakazi au Maadili na Utiifu

3 ***Kiongozi wa Mchakato anapitia ushahidi***
Kukagua nyaraka na kufanya mahojiano na aliyeripoti (ikiwa anajulikana), mpokeaji (ikiwa sio aliyeripoti), mashahidi (kama wapo), mhusika.
Aliyeripoti/mpokeaji anapokea taarifa sasishi za ulipofikia mchakato

4 ***Matokeo na mapendekezo yanaandaliwa, yanashirikishwa, kukubaliwa***
Pamoja na HR na uongozi

5 ***Matokeo yanashirikishwa kwa aliyeripoti/mpokeaji na mhusika***
HR na uongozi wanahusishwa

6 ***Ufuatiliaji kwa aliyeripoti/mpokeaji***
Kuhakikisha hatua zilizopendekezwa zimekamilika na hakuna ulipizaji kisasi unaotokea

JE, JAMBO GANI HUTOKEA MTU AKILIPIZA KISASI DHIDI YA MFANYAKAZI KWA SABABU ALITOA RIPOTI?

TNC haitaruhusu ulipizaji kisasi dhidi ya watu wanaouliza maswali au wanaosema wasiwasi walio nao kuhusu kitendo kinachoweza kuwa utovu wa nidhamu wakiwa na nia njema. Tunatarajia kila mtu aliye katika TNC azungumze ikiwa anaamini kuwa mtu au kikundi cha watu kinalipizwa kisasi.

Kulipiza kisasi huwa kwa njia nyingi tofauti na kunaweza kuwa wazi au kwa njia isiyo wazi. Inaweza kuwa kuambiwa maneno mabaya na vitisho — ikiwa ni pamoja na kuchukua hatua mbaya za ajira kama vile kumshusha mtu cheo au kumkatisha tamaa ya kupanda cheo — hadi njia zisizo wazi zaidi kama vile kutomwalika mtu kwenye ziara ya kikundi, kumsema mtu vibaya kwa wafanyakazi wenzake, kutoa fursa chache za maendeleo ya kibinafsi au kutopea mtu mwenye uwezo mkubwa kazi fulani. Tukipata ushahidi wa ulipizaji kisasi, tutaadhibu mwenye kulipiza kisasi, hadi na pamoja na kumfuta kazi.

Mtu anahitaji ujasiri ili apaze sauti. Tunaonyesha kujitolea kwetu kwa Maadili Yetu kwa kusaidiana kukiwa na mashaka na wasiwasi na kuwaadhibu watu wanaokiuka Kanuni, Sera na SOP zetu kwa matendo yao.

! ***Wafanyakazi na watu wengine wanaweza kuwasiliana na timu ya Maadili na Sheria 24/7 kwa lugha nyingi/mchanganyiko kupitia***

Maelezo zaidi* | *nature.org/tnchelpline
(na kwa siri ukichagua)